

Posudek diplomové práce

Autor diplomové práce: Bc. Barbora Svrčinová

Vedoucí diplomové práce: Prof. PhDr. Ladislav Daniel, Ph.D.

Oponent diplomové práce: Doc. ak. mal. Ivan Špírk

Studijní program: Učitelství pro střední školy

Obor: Učitelství všeobecně vzdělávacích předmětů pro základní školy a střední školy

český jazyk — výtvarná výchova

Název práce: Česká ilustrace dětské knihy v šedé zóně normalizace

Bc. Barbora Svrčinová spojila zadané teoretické téma diplomové práce s realizací vlastní autorské ilustrované knížky pro děti a s pedagogickou aplikací tématu ve vlastní výuce, dotazníkovém šetření a závěrech z pedagogického působení. V teoretické části se pokusila popsat dosud nezpracovanou problematiku české ilustrace dětské knihy v šedé zóně normalizace ve spojení s medailony ilustrátorů dětských knih podle vlastního výběru.

Diplomantka v úvodních kapitolách nastínila stručný historický přehled české ilustrace pro děti. Nutno již úvodem konstatovat, že tato problematika se diplomantce podařila jen zčásti. Její přehled české ilustrace dětských knih, kterým svou práci rozsáhle uvedla, je až příliš závislý na nečetných teoretických zdrojích podle vlastního výběru, zejména na pracích Blanky Stehlíkové a Františka Holešovského včetně jejich formulací, názorů, hodnocení a myšlenkové struktury jejich vidění sledované oblasti. Jednotlivé medailony ilustrátorů zpracovala diplomantka již samostatněji. Vzhledem k tématu je nutno se kriticky podívat na výběr autorů, které Barbora Svrčinová řadí do šedé zóny. Již osobnost úvodního medailonu, Prof. Antonín Strnadel, není snadno spojitelný s šedou zónou navzdory jeho nepopíratelným vysokým uměleckým kvalitám a jistě cenným osobním postojům. Na druhé straně ve výběru pro medailony scházejí některé osobnosti, silně umělecky formující českou knihu pro děti, jako jsou Miloslav Jágr, Helena Zmatlíková, Jiří Kalousek, Zdeněk Sklenář, Olga Čechová, Markéta Prachatická a popřípadě i další.

Obtížnost vypsání tématu diplomové práce ani obtížnost výběru umělců jistě nelze pominout, a tak rád zjišťuji, že výtvarná autorská část diplomové práce Barbory Svrčinové je zpracována šťastněji. Autorčin osobitě vypracovaný osobní ilustrátorský styl má kulturu, lehkost, emocionální poutavost a značnou míru přiblížení se dětskému světu, jemuž autorka rozumí s nesporným citem, empatií a intelektuálními schopnostmi. Její výtvarný projev je sice ovlivněn některými ilustrátorskými osobnostmi, ale směřuje k velké míře samostatnosti a může se v budoucnu ještě dobře rozvinout, pokud autorka neupadne do pohodlné líbivosti (což se prozatím naštěstí vůbec neděje). Je škoda, že v půvabném autorském textu vyprávění z rozpracované knížky o Sáře v příloze diplomové práce jsou pravopisné chyby a drobná opomenutí (francouz, francouzka, spr. Francouz, Francouzka aj.) – autorská kniha je na rozdíl od diplomové práce vlastně autorské umělecké dílo a to nepřipouští žádná opomenutí, s tím si autor má vyhrát do detailu.

Pedagogická část diplomové práce je stejně jako autorská knížka pojata úspěšně a provedena s velkým zájmem a pedagogickým entuziasmem. Poměrně dlouhá dosavadní pedagogická praxe diplomantky (4 roky) a pestrost věkových skupin, které učí a učila, se projevují ve schopnosti Barbory Svrčinové dobře formulovat zadání žákovských a studentských činností a kompetentně hodnotit výsledky práce žáků a studentů. Její komentář vyjevuje, jak si cení názorů svých svěřenců a že se chtěla a dokázala poučit při psaní své knížky z žákovských hodnocení. Ocenit je třeba způsob a podobu formulací, využití dotazníků a váhu, kterou jim oprávněně mladá pedagožka přisuzuje. Z celé pedagogické části práce je zřejmé, že Bc. Barbora Svrčinová je jako učitelka výtvarné výchovy oprávněně na svém místě a že očividně vykonává svou učitelskou práci kvalitně, zodpovědně a s láskou.

V diplomové práci však nelze pominout chyby, překlepy, opomenutí a omyly (např. na s. 27 a 126, obr. 25 – autorem ilustrace není Eva Bednářová, ale Zdeněk Sklenář se svým charakteristickým stylem, o němž se diplomantka vůbec nezmiňuje; na s. 26, obr. 16 – autorem ilustrací není Jiří Trnka, ale Cyril Bouda; na s. 25 ne Násobilka..., ale spr. Násobilce...; s. 78 – vynechané sloveso; mnohé nedostatky v popiskách vyobrazení, chybějící křestní jména, nevhodné používání zkratky „il.“, neznalost skloňování „jenž, jež“, zvláště když autorka studuje český jazyk; aj.), způsobené zřejmě zčásti chvatem, s nímž byla práce v létě dokončována. Spěch také zřejmě způsobil, že popisky k vyobrazením jsou neúplné a doslova odbyté, i když výběr vyobrazení a jejich kvalita mají dobrou úroveň.

Diplomová práce je kultivovaně jazykově a formulačně podána a v pedagogické části dobře pojata i s cennými pedagogickými závěry. Domnívám se, že především spēch způsobil, že práce mohla být lepší i v teoretické části, nejen v korekturách chyb. Rád zde uvádím, že práce je velmi dobře graficky upravena a opatřena i vstřícnými gesty vůči čtenáři například elektronickými odkazy z obsahu k jednotlivým kapitolám.

Za vykonanou autorskou, teoretickou a pedagogickou práci autorky a za textové i grafické zpracování diplomové práce navrhuji diplomovou práci Bc. Barbory Svrčinové k obhajobě. S přihlédnutím ke kvalitám práce, ale i k jejím politováníhodným nedostatkům navrhuji hodnocení jen známkou **velmi dobře**.

V Praze 12. 8. 2016

Prof. PhDr. Ladislav Daniel, Ph.D.
vedoucí práce

Otázky k obhajobě:

- 1) Kdo z ilustrátorů, které jste studovala (kromě Petra Síse), Vás nejvíce umělecky oslovuje a kdo z nich je Vám alespoň do určité míry osobním uměleckým příkladem a proč?
- 2) Do jaké míry sledujete studentské a absolventské práce, vznikající v oblasti ilustrace na Vysoké škole uměleckoprůmyslové v Praze a čeho si na nich ceníte?
- 3) Jaké znáte zahraniční ilustrátory dětských knih a kterých z nich si vážíte a proč?